

УПРОВАДЖЕННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ, АГРАРНОЇ ГАЛУЗЕЙ ТА СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Тетяна Герлянд,

доктор пед. наук, с.н.с., завідувач лабораторії технологій професійного навчання, Інститут професійної освіти НАПН України, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-7991-0431>

Анотація. Проаналізовано алгоритм та доцільність впровадження екоорієнтованих педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства в контексті наукового дослідження лабораторії технологій професійного навчання.

Ключові слова: професійна освіта, екоорієнтовані педагогічні технології, професійна підготовка, майбутні кваліфіковані робітники, навчання.

IMPLEMENTATION OF ECO-ORIENTED PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE QUALIFIED WORKERS IN THE CONSTRUCTION, AGRICULTURAL AND RESTAURANT INDUSTRY

Tetiana Gerliand,

Doctor of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Laboratory of Vocational Training Technologies, Institute of Vocational Education of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. The algorithm and expediency of introducing eco-oriented pedagogical technologies into professional training of future qualified workers in the construction, agrarian and restaurant industries are analyzed in the context of scientific research of the laboratory of vocational training technologies.

Keywords: professional education, eco-oriented pedagogical technologies, professional training, future skilled workers, training.

Як відомо, стан екологічної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти значною мірою залежить від рівня сформованості відповідної компетентності викладача та його професійної готовності до означеного напрямку педагогічної діяльності (Герлянд та ін., 2019; Gerliand, 2019).

Досягти цього можливо шляхом формування цієї готовності до розроблення і застосування екоорієнтованих педагогічних технологій в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Відомо, що традиційна педагогічна технологія навчання в освіті зорієнтована на донесення наукових знань, з одного боку, та їх засвоєння – з іншого. Вона виходить з того, що зовнішнє безпосередньо формує внутрішнє. Здобувач освіти підпадає під поняття «об'єкт», який керується за допомогою зовнішніх впливів, загальних стандартів та нормативів, забезпечуючи формування та розвиток власних пізнавальних процесів і якостей, задуманих та спрогнозованих викладачем. Але він сприймає лише те, що може й

хоче сприймати, переломлюючи навчальні впливи через призму своєї індивідуальності, тобто як «суб'єкт». Таке навчання необхідно трансформувати в інше, при якому здобувач освіти стає суб'єктом навчання (Нестерова, 2012). Отже, потреба у нових педагогічних технологіях, зокрема й екоорієнтованих, спричиняється новими потребами суспільства, що спрямовані на досягнення гармонії у відносинах між людиною, суспільством і природою.

Екоорієнтовану педагогічну технологію професійної підготовки кваліфікованих робітників розглядаємо як цілеспрямовану організацію освітнього процесу, що відображає науково обґрунтований проєкт логічно структурованої системи етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їхньої професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу (Гайдук та ін., 2022).

Визначено, що у процесі становлення екоорієнтованої педагогічної технології можна виокремити такі етапи: актуалізація суспільної потреби у збереженні довкілля – фундаментальні знання у науковій думці щодо сталого розвитку – розробка нової екоорієнтованої технології – популяризація та реалізація цієї технології в педагогічній системі. У екоорієнтованій технології навчання ставиться провідна мета – виявити закономірності взаємодії викладачів та здобувачів освіти, а саме: змісту, форм, методів і засобів навчання. При такому підході ця технологія представляє, по-суті, організацію такого процесу навчання, що передбачає певну систему дій та взаємодії всіх елементів цього процесу, що сприяють забороні небезпечних дій як для людини, так і для природи.

Відповідні методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, були науково обґрунтовані та впроваджені та охоплюють три етапи, зокрема: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний.

На першому етапі за мету ставиться мотивування викладачів до ефективного використання цих технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. На когнітивному етапі викладачі набувають теоретичних знань щодо технологічних прийомів раціонального використання екоорієнтованих педагогічних технологій у своїй педагогічній діяльності. Діяльнісний етап методик забезпечує оволодіння майбутніми кваліфікованими робітниками екоорієнтованими педагогічними технологіями, формування екологічної компетентності, навичок дбайливого ставлення до довкілля. Особливістю методики є застосування освітніх кейсів екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства (Гайдук та ін., 2023).

Основними завданнями екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників визначено: усвідомлення цінності екологічного знання майбутніх кваліфікованих робітників; створення розвивального творчого пізнавального середовища для виявлення суб'єктних можливостей майбутніх кваліфікованих робітників у вирішенні екологічних проблем; організація співробітництва та діалогового спілкування між суб'єктами освітнього процесу.

Список посилань

Гайдук, О. В., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А., & Лапа О. В. (2023). *Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів: практичний посібник*. ІПО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562>

Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник*. ІПО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669>

Герлянд, Т. М., Дрозіч, І. А., Кулалаєва, Н. В., Романова, Г. М., & Шимановський, М. М. (2019). *Організація дуальної форми навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: практичний посібник*. Полісся. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718500>

Нестерова, Л. В. (2012). Науково-методичні засади професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Молодь і ринок*, 6, 48-52.

Herliand, T. (2019). Professional training of future skilled workers in professional (vocational) education schools based on modular and competence approach. *Scientific herald of the Institute of vocational education and training of NAES of Ukraine. Professional Pedagogy*, 2(19), 18-23. <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2019.19.18-23>